

Бібліотеки Одещини: час змінюватися

**– час діяти. Рік
2022.**

**Статистично-
аналітичний
матеріал.**

Департамент культури,
національностей, релігій та охорони
об'єктів культурної спадщини
Одеської обласної державної
адміністрації

Одеська обласна бібліотека для
юнацтва

Науково-методичний відділ

Бібліотеки Одещини: час
змінюватися – час діяти. Рік 2022.
Статистично-аналітичний матеріал

Підготувала: К. І. Благодар,
завідувачка НМВ

Комп'ютерне форматування:
Т.О.Величко

Відповідальна за випуск:
О. А. Чоловська

У 2022 році усі бібліотеки області
тримали свій культурно-
просвітницький фронт. Діяльність їх
була пов'язана з різними викликами
воєнного часу: волонтерством,
роботою з внутрішньо
переміщеними громадянам
(адаптація, можливість освіти та
творчої діяльності).

Статистика та факти бібліотечно-
бібліографічного обслуговування юні
та молоді викладені у даному
матеріалі.

Аналіз статистичних даних.

Рік 2022 – рік тяжких випробувань для нашого народу. Але, попри всі труднощі, кожний бібліотечний фахівець виконував свої обов'язки – тримав свій фронт. На культурному фронті, у т.ч. серед публічних бібліотек області, робота велась не тільки «як завжди», а відчувався підйом та активність.

Наприкінці 2021 року в Одеській області завершилася децентралізація. До складу новоутворених 7 районів (Березівський, Білгород-Дністровський, Болградський, Ізмаїльський, Одеський, Подільський та Роздільнянський) увійшла 91 територіальна громада.

Звітування про роботу бібліотек проходило в онлайн-режимі. Моніторинг кількісних та якісних показників роботи публічних бібліотек територіальних громад здійснювався на основі форм бібліотечної статистичної звітності 6-НК, а також рекомендованих форм звітності про роботу бібліотек з юнацтвом. Кількість публічних бібліотек (ПБ) в області – 668 (-20).*

Згідно наданих в ОЮБ статистичних форм звітів у 2022 році в області діяли 9 ЦБС, в т.ч 8 міських (серед них - 3 дитячі ЦБС: м.Ізмаїл, м.Одеса, м.Чорноморськ) і 1 – в Куяльницькій територіальній громаді. У публічних бібліотеках громад діяли 590 (-25) юнацькі структурні підрозділи (ЮСП).

В результаті реформування у 2021 році спостерігалась ситуація закриття бібліотек в ТГ. А воєнний 2022 рік додав ще й так званий «простой» (2/3 ставки) в роботі бібліотекарів та вакансії працівників.

В місті Одеса юнацтво обслуговують, як і раніше, ОННБ, 3 обласних бібліотеки: ОУНБ ім. М. Грушевського, ОЮБ, ОДБ ім. В. Катаєва, 2 міських: ЦБС для дорослих (20 бібліотек) та ЦБС для дітей (19 бібліотек).

Кількість населення віком від 15 до 21 року в області – **239913** (- 15359), в т.ч. в обласному центрі – **101053**(-10097), у сільській місцевості – **71775** (-9608).

За звітний період всіма публічними бібліотеками зареєстровано – **61899** (-10978) користувачів юнацького віку, в т.ч. в обласному центрі – **18656** (-3561), у сільській місцевості – **26062**(- 2691).

В м. Одеса не здійснювалось повною мірою обслуговування у Національній науковій бібліотеці з об'єктивних причин (будівля – пам'ятка архітектури, тому локації читального залу, музею рідкісної книги та ін. зачинені; цінні раритетні фонди законсервовані, як для евакуації). ОННБ надала показники по користувачам-юнацтву (в порівнянні з 2021 роком – 3659) в 2022 році – 909.

ОЮБ при обслуговуванні та проведенні масових заходів для своїх користувачів змістило акценти на адаптацію дітей, що є ВПО із зон воєнних дій (показники по юнацтву 2021/2022 відповідно - 2597/1251).

*За даними ОУНБ ім.М.Грушевського – 677 бібліотек.

Збільшили показники по юнацтву у порівнянні з 2021/2022 такі бібліотеки обласного центру, як: ОУНБ ім.М.Грушевського (1343/1607), ОДБ ім.В.П.Катаєва (1334/1825), ЦСМБ для дорослих (9888/9960), ЦСМБ для дітей (3036/3104).

Публічними бібліотеками в Одеській області у 2022 році читанням було охоплено 25,8 % користувачів від 15 до 21 року, що на 2,5% більше ніж у 2021 (скорочення кількості жителів: об'єктивний чинник – евакуація населення закордон). Робота бібліотек по обслуговуванню юнацтва у 2022 році, порівняно з попередніми роками, була напруженою: за минулий рік, на жаль, зменшилась кількість обслугованих читачів групи юнацтва, особливо школярів 9-11 кл., студентів вишів, коледжів та учнів ліцеїв. Це пов'язано з проведенням змішаного навчання в цих закладах: навчались, переважно, дистанційно.

При публічних бібліотеках області діяли: *1 юнацька бібліотека-філія (м. Ізмаїл); 3 юнацькі відділи (м. Білгород-Дністровський, м. Одеса, м. Чорноморськ); 14 (-2) кафедр; 572 (-23) групи .*

Послугами юнацької бібліотеки-філії №6 міста Ізмаїла скористались 1701 юнаків та дівчат, що на 392 менше в порівнянні з 2021 роком. Майже 9 місяців бібліотеки ЦБС для дорослих м. Ізмаїла знаходились на простой. Тільки з середини жовтня було розпочато повноцінне обслуговування читачів.

У юнацьких відділах читали 3812 (-210) осіб юнацького віку. Загал читачів юнацьких кафедр склав 5134 (-2371). А в основних юнацьких структурних підрозділів (ЮСП) – групах – 42556 (-5835).

Кількість обслугованих користувачів юнацького віку публічними бібліотеками області склала – 61804 (-11194). Це без ОННБ, ОУНБ, ОЮБ, ЦСМБ для дітей. Більшість з них (81%) – підлітки, що навчаються у школах та вишах.

При бібліотеках діяли 95 (+3) юнацьких клубів за інтересами. Найбільша кількість в Кодимській ТГ (14), Куяльницькій ЦБС (11), Захарівській ТГ (7) та Болградській ТГ (5).

28 ПБ ТГ з 91 ТГ надали інформацію про комплектування періодичними виданнями за минулий рік.

Аналіз інформаційних звітів.

У 2022 році усі бібліотеки області тримали свій культурно-просвітницький фронт. Діяльність їх була пов'язана з викликами воєнного часу: волонтерством, роботою з внутрішньо переміщеними громадянам (ВПО) (адаптація, емоційне відновлення, можливість освіти та творчої діяльності).

Бібліотечна спільнота Одещини брала активну участь в онлайн-заходах всеукраїнського масштабу, як професійної, так і соціально-державної тематики.

Бібліотеки доєдналися до всеукраїнських та обласних заходів.

19 серпня 2022 року у форматах оффлайн та онлайн відбувся *Всеукраїнський круглий стіл, що був організований ДБЮ України: "Національно-патріотичні ідеї молоді. Державні символи України".*

30 вересня *Бібліотечний марафон «Бібліотека і війна: тримаємо стрій!»*. Користувачі ПБ області взяли участь у Всеукраїнських соціологічних дослідженнях, що були ініційовані Державною бібліотекою для юнацтва: *соціологічне опитування «Світ ловив мене, та не впіймав...» (до 300-річчя з дня народження Г. С. Сковороди); соціологічні онлайн-опитування з використанням гугл-анкет до Дня захисників і захисниць України та до Міжнародного дня толерантності.*

До першого Національного тижня читання, 13 – 19 грудня 2021 року, Одеська обласна бібліотека для юнацтва розпочала регіональну ФотоАкцію «My family's books, або Що читає моя сім'я», яка діяла і у минулому році.

Усі фото розміщено на сторінці фейсбука: <https://bit.ly/43w1XLW>

Також, Обласна юнацька запропонувала читачам нашого регіону взяти участь у конкурсі «PRO-читання». Метою конкурсу було залучення учасників до книги та читання, популяризація культури читання.

Результати конкурсу опубліковано на сайті бібліотеки: <https://bit.ly/3KBLoU1>
Церемонія нагородження відбулась 14 лютого під час Великої Одеської Бібліоночі в Одеській національній науковій бібліотеці.

Цікавими були фотосесії читачів та фахівців книгозбірень Одещини, що взяли участь в обласному віртуальному конкурсі світлин на кращу фотозону в бібліотеці на сторінці ОЮБ у фейсбуці: <https://bit.ly/3GFJ2IK> під хештегом [#маяковка конкурс фотозона](#)

У 2022 році діяльність бібліотек **КЗ «Арцизької міської публічної бібліотеки»**, які більшості книгозбірень області, була пов'язана з реаліями воєнного часу.

З метою національно-патріотичного виховання молоді центральною публічною бібліотекою (ЦПБ) м. Арциза було започатковано новий проєкт «Все буде Україна». В ньому взяли участь всі бібліотеки системи.

У рамках проєкту було організовано низку заходів, зокрема: патріотичні читання, флешмоби, акції, квести, виставки, перегляди літератури, челенджі до Дня Молоді «Нас єднає Україна», години скорботи «Буча - невиліковний біль», флешмоби до дня Гідності та Свободи, челендж вдячності і підтримки «Дякуємо захисникам України», естафета єдності, звитяги та слави «Нам Україна вище над усе!».

Крім цього, протягом року, всі бібліотеки брали участь в акціях «Нація, яка читає – непереможна!», «Українська книга – могутня зброя» та багато інших.

В 2022 році в Арт-галереї бібліотеки було організовано і проведено дві виставки картин місцевих художників «Мистецтво під час війни».

Інтелектуальна гра «Україна соборна» активізувала молодь та юнь. Пройшли змагання між командами «Скаути» (учні Арцизького ліцею №5), «Феміда»

(працівники Арцизького районного суду та Центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги) та «Патріоти» (активні мешканці міста). Команди взяли участь у конкурсах «Історична вікторина», «Україна в обличчях», «Вірю - не вірю», «Географічний конкурс», «Конкурс нумізматів», «Обмін думками». А потім всі разом створили «Ланцюг єдності».

ЦПБ, бібліотека № 1 м. Арциза робили відео знайомства «Великі українці – поборники ідеї Соборності». Діти підготували відеопрезентації про великих українських діячів (І. Мазепа, П. Сагайдачний, Б. Хмельницький, Т. Шевченко, В. Винниченко та ін.), які зробили свій внесок в історію Соборності. Бібліотекарі розповіли дітям про живий ланцюг «Львів – Київ» 1990 року. Учні створили імпровізований «живий ланцюг» та взяли участь у вікторині до Дня Соборності. Патріотичний квест «Сторінками становлення української державності» до дня Соборності України. Завдання квесту: знайти документ,

який засвідчує акт Злуки УНР і ЗУНР. Команди мали можливість показати свої знання про Батьківщину, її видатних особистостей, державні та народні символи.

В бібліотеці с. Кам'янське до Дня пам'яті Героїв Небесної Сотні відбувся перегляд та обговорення документального фільму «Тернисті шляхи мужності. Герої нашого часу». До дня українського добровольця

в бібліотеці с. Делень була проведена патріотична година «Доброволець – це поклик серця».

Тренінг «Переходь на українську» (Центральна публічна бібліотека м. Арциз). Година рідної мови «Вивчайте, любите свою мову!». Учні читали вірші,

відповідали на питання мовознавчих вікторин, грали в мовні ігри (б-ка с. Главані).

Мовний конструктор «В тенетах суржика». Учні виконували завдання: виправляли мовні помилки, правильно ставили наголос, відчували себе редакторами та вчителями, пригадували прислів'я про мову (б-ка № 1 м. Арциза).

Протягом року бібліотеки активно працювали з ВПО – надавали

консультації, допомагали зареєструватися для отримання міжнародної допомоги, проводили різноманітні заходи та тренінги. В ЦПБ м. Арциза, разом зі спеціалістами проекту «Жити повним життям», протягом двох місяців було проведено цикл тренінгів для дітей з сімейних дитячих будинків, які переїхали в м. Арциз з окупованих територій.

Волонтерство у бібліотеках. Бібліотекарі ЦПБ та всіх бібліотек філій Арцизької територіальної громади протягом року збирали гуманітарної допомоги, готували їжу для воїнів ЗСУ, плели маскувальні сітки, брали участь у 3-х благодійних акціях на підтримку ЗСУ.

Працівники ЦПБ активно долучилися до роботи Арцизького Волонтерського центру допомоги ВПО: розпаковували та сортували одяг, формували та видавали продуктові набори.

Крім того, бібліотечні фахівці усіляко допомагали вимушеним переселенцям, організовуючі різноманітні заходи з метою покращення емоційного стану, а саме, було проведено: 23 майстер-класи, 8 арт-терапевтичних тренінгів, 5 екскурсій до Арт-галереї та бібліотеки, а також 4 тренінги з невідкладної медичної допомоги. В центральній публічній бібліотеці м. Арциз було відкрито консультаційний пункт з безоплатної правової допомоги, послугами якого скористалися 36 ВПО.

Бібліотеки громади, як цифрові хаби, надають доступ до дистанційної освіти та роботи, адміністративних послуг та цифрової освіти. ВПО мають можливість вивчити англійську мову на курсах, які безкоштовно проводить центральна публічна бібліотека.

Відбулася благодійна прем'єра спектаклю театральної студії «За моїми лаштунками», зібрані кошти було передано на потреби ЗСУ.

В бібліотеках створені сприятливі умови для читачів з особливими потребами: можливість вільного доступу і користування послугами, можливість розвивати і використовувати свій творчий, художній та інтелектуальний потенціал, надається необхідна інформація та можливість користуватися е-послугами.

Для людей з обмеженими фізичними можливостями запроваджено обслуговування за місцем проживання.

При бібліотеках Арцизької ТГ діють 25 клубів та студій за інтересами, 5 з них – для юнацтва. Так, в ЦПБ: студія «Англоманія», «Техноклуб» (за програмою Arduino), «Комп'ютерна грамотність», студія «Краля», арт-майстерня «Жива глина», театральна студія «За моїми лаштунками». У бібліотеці-філії с. Пряма Балка з 2009 року юних краєзнавців збирає клуб «Пошук». Протягом року у всіх бібліотеках працювали міні-кінозали «Мультфільм/фільм на замовлення».

В бібліотеках **Авангардівської селищної територіальної громади** також багато заходів пройшло під гаслом «Україна понад усе!».

Відеопривітання до Дня Незалежності, до Дня української мови та писемності; відеоогляд: «Державність, бібліотека, книга...». Протягом року проходили акції «Нація, яка читає - непереможна!» та «Подаруй українську книгу бібліотеці». Акції малюнків - до Дня прапора, до Дня Незалежності, до Дня миру, до Дня толерантності (*Авангардівська селищна бібліотека*).

До Дня Небесної Сотні літературно-патріотична фото-виставка «Небесна сотня – герої нашого часу»; до Дня пам'яті та примирення книжкова виставка «Пам'ять про вас в нашій серці живе»; до Дня рушника: ексклюзивна виставка місцевої майстрині Костюк Наталії, книжкова виставка «Краса і велич символів державних». Захід супроводжувався виступом ансамбля «Червона калина». Акція-підтримка наших воїнів до Дня Незалежності «Україна моя - дивовижна». До Дня пам'яті захисників України «Мені болить. Я пам'ятаю». До 300-річчя Сковороди випуск літературних перлин - цікаві факти, ютуб-інформація. Благодійна акція-допомога воїнам «Спільними зусиллями» (*Новодолинська сільська бібліотека*).

У *Прилиманській сільській бібліотеці Авангардівської ТГ* цікавими для читачів були: інформаційна година «День соборності України – символ єднання українського народу», книжкова виставка «Ми єдиний народ»; історична година «Голокост в роки Другої світової війни»; «А мати сина жде» – пісенний вернісаж колективу «Золота осінь»; «Вклоняємося доземно Українському солдату» – година пам'яті і книжкова виставка; «Ми за мир у рідній Україні», «Діти всіх країн єднайтеся» відео-флешмоби. «Толерантність у сучасному суспільстві. Її принципи та напрямки» - бесіда; «Європейський вибір України: Людина. Право. Суспільство» - круглий стіл; «Волонтери – рятівники і помічники воїнів» - конкурс малюнків. (*Хлібодарська селищна бібліотека*).

Бібліотекарі книгозбірень системи **КУ «Публічна бібліотека Ананьївської міської ради»** відмітили, що сучасні воєнні події в Україні помітно впливали на зміну пріоритетів в читацьких інтересах молоді. Так, в 2022 році підвищився попит на літературу патріотичної тематики, яка надає сучасну переосмислену інформацію про історичні події в Україні, державні особи тощо. Старшокласники цікавились подіями Української революції 1917-1921 рр., біографією таких відомих історичних постатей, як Євген Коновалець, Роман Шухевич, життям і творчістю поета-патріота Василя Стуса та ін. Підвищився попит на художні твори вітчизняної та світової літератури таких авторів, як: Сергій Жадан, Василь Шкляр, Любоко Дереш, Ірен Роздобудько, Стівен Кінг, Говард Лавкрафт, Джордж Орвелл.

Бібліотекарями системи ведуться інформаційно-бібліографічні досьє «Сучасна українська література», «Воїни Ананьївщини, загиблі у російсько-українській війні 24.02.2022-...». Краєзнавча картотека поповнюється статтями, описаними з, подарованих редакцією, примірників газети «Вісті Ананьївщини».

Завдяки поповненню бібліотечного фонду книгами від «Українського інституту книги» читання молоді стало більш збагаченим, що сприяє

розвитку її інтелекту, вдосконаленню володіння рідною українською мовою.

Підтримуючи тісний зв'язок з

ананьївським волонтерським центром «Великі серця», бібліотекарі та читачі, жителі громади, в тому числі і молодь, згуртовано долучились до плетіння маскувальних сіток.

В умовах воєнного часу важливою виявилася потреба у вивченні української мови. Згадуємо мудрі і пророчі слова Ліни Костенко «Нації вмирають не від інфаркту. Спочатку їм відбирає мову». Щоб цього не сталося, а наша прекрасна рідна мова жила, розвивалася та стверджувалася, з 28 липня 2022 року в ЦПБ розпочав свою діяльність розмовний клуб з вивчення української мови «Скажи мені

українською». Безкоштовні заняття для всіх бажаючих проводила молода, проте вже обізнана знавчиня мови, магістрантка Уманського педагогічного університету, студентка польського університету ім. Адама Міцкевича Лілія Пивовар. Дорослі та юнь мали змогу підвищити рівень володіння українською мовою та удосконалити навички спілкування нею.

Всеукраїнський єдності зібрав дорослих центральній Публічній 2022 року. Тема **дім** — стала для близькою та емоційною. набула нового, болючого кожному учаснику диктанту.

диктант національної та юних читачів в бібліотеці 9 листопада диктанту — **“Твій кожного хвилюючою, Після 24 лютого вона змісту, який і передався**

Разом із Днем української писемності та мови Україна відзначає Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва. З цієї нагоди КУ "Публічна бібліотека Ананьївської міської ради" запустила **челендж**: зачитати на камеру улюблений вірш або цитату рідною мовою та опублікувати в соцмережах з хештегом [#УкраїнськаМова_нашаЗброя](#). Після цього передати естафету одному із друзів.

У цей трагічний й героїчний рік для України бібліотекарі Ананьїва за допомогою різних форм масової роботи надихалися самі та морально підтримували патріотичний дух своїх користувачів.

У **День Соборності** взяли участь у розгортанні великого жовто-блакитного стягу біля меморіалу Героям Зимового

Походу та в акції «Ланцюг Єдності». Попри зимову погоду учасники заходу відчували гарний настрій, який, напевно, крізь роки супроводжує «живий ланцюг» -

"Ланцюг Єдності". Символічно, що центром "живого" кола були книги, в яких відтворено історичні шляхи українського народу до національно-державної самостійності, його прагнення жити в єдиній, неподільній Україні.

В кожній бібліотеці району були відкриті книжкові виставки та полицки «Соборність України: від ідеї до сьогодення». (філії с. В. Боярка, Ананьїв-1).

Ряд просвітницьких онлайн-читань проведено в бібліотеках-філіях: <https://bit.ly/3GHHIPb>

Коханівська бібліотека-філія, Точилівська сільська бібліотека - філія разом з учнями Точилівської філії КУ "Гандрабурівський ліцей АМР" цікаво та змістовно організували та провели патріотичну годину

"Об'єднані ідеєю Соборності". 18 лютого всі бібліотекарі приєдналися до Акції

«Ангели пам'яті».

Збиралися біля

меморіалу Героїв Небесної Сотні аби згадати загиблих 18-20 лютого 2014 року та на знак

поваги вчепити до гілок паперові витинанки ангелів, засвітити свічки. Такі ж акції відбулись і в усіх старостатах громади.

Бібліотеки та Будинки культури сіл Гандрабури, Жеребкове, Коханівка

оформили фотозони та провели інформаційні історичні години. Гарний настрій, позитивні емоції, інтерес до

книги дарують ананьівцям заходи,

що проводяться бібліотекою на

бібліомайданчику та в парку «Молодіжний».

До Дня 269-ти річчя рідного міста Ананьєва працівниками Публічної бібліотеки в

парку

"Молодіжний"

було

проведено

виставку-

фотосушку

"Місто пам'ятає їхні кроки" та акцію-вікторину "Рідне місто у вулицях і

обличчях". На День міста працівники Публічної бібліотеки зустрічали своїх читачів та однодумців просто неба.

ВООК-простір "Місто читає" подарував позитивні емоції, гарний настрій, інтерес та захоплення на **бібліотечному пікніку "Закохайся у своє місто"**.

Літературний десант в парку "Читай з нами! Читай більше нас!"

Підтримка обдарованої молоді та сприяння її самореалізації – один з напрямків бібліотечної роботи. Молодь вражає, захоплює, надихає та спонукає до руху!

Саме тому у працівників відділу культури міської ради народилася ідея, яку вони вирішили реалізувати за допомогою ананьївської молоді: надати нового змісту будівлі колишнього

літнього кінотеатру, яка допоки не набула ошатного вигляду. У

рамках відзначення Всесвітнього Дня молоді

активісти перейшли до основного етапу створення **арт-об'єкту – Карти України**: вплітали сині та жовті стрічки в сітку, створивши таким чином карту України.

Для візуальної привабливості бібліотеки і формування її позитивного іміджу впроваджувалась організація **фотозон, фотолокацій, як** в самій бібліотеці, так і поза її межами. Юні читачі з великим задоволенням роблять там фотосесії. «Книга - це квітка, яка не вмирає»

КУ «Публічна бібліотека Білгород – Дністровської міської територіальної громади».

«Нація, яка читає – непереможна!» - під таким гаслом працювали бібліотеки міста Білгорода-Дністровського. Наприкінці березня в усіх бібліотеках України щорічно проходить Всеукраїнський тиждень дитячого та юнацького читання. Національна бібліотека України для дітей звернулася до всіх бібліотекарів із закликом - провести Всеукраїнський тиждень дитячого читання - 2022 під гаслом: **«Нація, яка читає - непереможна!»**.

Сьогодні, як ніколи, бібліотекарі докладають усіх зусиль, щоб відволікти дітей та підлітків від страшних подій війни. Розрадити, заспокоїти та втішити може гарна книга, дружня зустріч, слова розуміння та підтримки - все те, що читачі завжди отримують від бібліотекарів.

В Публічній бібліотеці та бібліотеках-філіях ім. О. Пушкіна, ім. Лесі Українки, ім. М. Кропивницького відбувалися такі цікаві заходи:

літературні хіт-паради «Книжкові новинки від сучасних українських авторів», які знайомили з творами Сашка Дерманського, Анастасії Левкової, Івана Андрусяка,

Оксани Луцевської тощо; інформаційні дайджести «В нас вільний дух козацький!» про національні традиції та патріотизм наших предків. Для тих, хто не має можливості прийти в бібліотеку, проводяться інтерактивні онлайн-читання. А творчі діти малюнках в єдиному

об'єднанні у своїх бажанні - «Діти України прагнуть МИРУ!».

Бібліотеки Білгорода-Дністровського стали

культурними центрами підтримки для ВПО.

Бібліотекарі з

розумінням та увагою відносяться до людей, які прибули до нас із місць активних воєнних дій. Серед наданих послуг: користування

Інтернетом, видача книг, перегляд періодичних видань, проведення арт-терапевтичних заходів, майстер-класів. В культурно-освітньому медіацентрі бібліотеки-філії ім. О. Пушкіна працює «Бібліо-кіно-мультизал».

Для користувачів – переселенців, хто вперше прибув у місто, в бібліотеці-філії ім. Лесі Українки відбувалися краєзнавчі подорожі «Про давнє місто, стару фортецю та вільних людей». У відділі обслуговування дітей та юнацтва Публічної бібліотеки в рамках роботи гуртка «Юний художник» Олена Лебедева (заступник директора з навчально-виховної роботи художньої школи мистецтв ім. Л.Н.

Гінзбург) проводить майстер-класи. Також працівники Публічної бібліотеки з задоволенням прийняли пропозицію участі в проєкті психологічної

підтримки населення України «Жити повним життям», який започаткувала громадська організація «Еволюція» та спільно з

організацією «Еволюція» волонтерами проводили на базі бібліотеки тренінги для родин ВПО зі стабілізації емоційного стану.

В умовах великої кількості інформації бібліотеки продовжують місію провідників медіакультури в цьому просторі. Люди заходять до бібліотек не тільки для того, щоб взяти почитати книжки, а й за спілкуванням. Це місцеві жителі та особи, тимчасово переміщені з територій України, на яких відбуваються активні бойові дії. Кожна людина - окрема сумна історія. Вона шукає підтримки та взаєморозуміння. Бібліотекарі усіляко підтримують кожного та перемикають увагу з негативних емоцій на цікаві заходи. В Публічній бібліотеці розповідали про Леонардо да Вінчі –

великого скульптора, художника, музиканта та письменника епохи Відродження. До його 570-ї річниці демонструвалася коментована відео-презентація «Великий майстер епохи Відродження».

День єднання - свято в Україні, яке відзначають з 2022 року 16 лютого. В Публічній бібліотеці для старшокласників Академічного ліцею відбулися патріотичні години «Єдина духом Україна!» та

«Україна єдина!». В бібліотеці-філії ім. Лесі Українки для студентів будівельного ліцею відбулася година державності «Так Україна жити буде, так наша мрія процвіте», яка розкрила історичний шлях нашої Держави до незалежності. Для дорослих читачів в бібліотеці-філії ім. М. Кропивницького пройшла інформаційна година єднання «Україна – це ми!». В культурно-освітньому медіа-центрі бібліотеки-філії ім. О. Пушкіна відбувся відеоперегляд «Скарби нації України. Повернення своєї історії».

Щорічно 20 лютого по всій Україні відзначається День Героїв Небесної Сотні - в знак вшанування відваги, сили духу і стійкості громадян, які віддали своє життя під час Революції Гідності (листопад 2013 року - лютий 2014 року), захищаючи ідеали демократії, відстоюючи права і свободи людини, європейське майбутнє України.

В бібліотеках міста школярам та студентам розповідали про ці доленосні події в Україні під час патріотичних заходів. У відділі обслуговування дітей та юнацтва Публічної бібліотеки для студентів Білгород-Дністровського коледжу природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій відбулась година-набат «Ангели Майдану». Бібліотекарі говорили про боротьбу за свободу, про демократичні права українців, про загиблих героїв та перемогу. Вшанували пам'ять загиблих хвилиною мовчання.

В культурно-освітньому медіа-центрі бібліотеки-філії ім. О. Пушкіна знайомили учнів старших класів ЗЗСО №3 з історичним і суспільним значенням Революції Гідності, життєписами деяких героїв Небесної Сотні під час відеореєквієму «Доки серця палають, герої не вмирають».

Також, в бібліотеках експонувалися коментовані

патріотичні виставки «Небесна сотня: ціна свободи», «Цю Сотню зустрічали небеса», «Ангели не вмирають», «Реквієм Небесної Сотні», на яких представлені фотодокументи, матеріали газет того часу, література.

21 лютого - Міжнародний день рідної мови, що був встановлений у листопаді 1999 року на XXX сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО з метою захисту мовної й культурної багатоманітності. Користувачі бібліотек Білгорода-Дністровського з задоволенням долучилися до голосних читань «Єднає рідна мова». Відео учасників можна знайти в Інтернеті під хештегом #Голосні_читання_Єднає_рідна_мова. Онлайн читання зацікавили читачів різних вікових категорій.

Мовознавча вікторина «Мова – то серце народу» в Публічній бібліотеці була присвячена рідній українській мові. За звання знавців української мови змагались учні 102-ї групи Академічного ліцею м.Білгорода-Дністровського, які показали свої сильні знання, ерудицію, кмітливість, активно та творчо подолали всі тури вікторини, здобувши медаль «Знавці рідної мови».

3 грудня 2022 року виповнилось 300 років від дня народження Григорія Савича Сковороди - видатного українського просвітителя-гуманіста, філософа, поета, педагога. Тиждень з 28 листопада по 2 грудня в бібліотеках Білгорода-Дністровського присвятили ювіляру. Він був сповнений різноманітними культурно-просвітницькими заходами.

Григорій Сковорода - людина поза часом і простором. Як і будь-який філософ. Його ідеї затребувані й сьогодні. Так, за Сковородою, світ єдиний у своїй різноманітності, і всі люди рівні у своїй несхожості. Його заклик подякувати Всевишньому за те, що все потрібне людям він зробив легким, доступним, а все важке непотрібним – це життєве правило на кожен день.

Фахівці бібліотеки-філії ім. Лесі Українки разом зі студентами Білгород-Дністровського коледжу природокористування, будівництва і комп'ютерних технологій подорожували сторінками творчості Григорія Савича та переглядали книжки автора.

Методико-інформаційний відділ Публічної бібліотеки випустив інструктивно-методичний лист «Вінок шани Григорію Сковороді». Також бібліотеки міста взяли участь у Всеукраїнському соціологічному опитуванні «Світ ловив мене, та не впіймав...». Опитування проводилося з метою виявлення обізнаності читачів про життя та творчість Г. Сковороди.

КЗ "Березівська міська публічна бібліотека" до Дня Гідності та Свободи представляла арт-виставку "Свобода в кожному серці". У 2022 році День Гідності та

Свободи набув ще більш символічного значення під час повномасштабного вторгнення РФ.

Цей день символізує сильний дух українського народу та його готовність боротися за свою свободу. День Гідності та Свободи відзначає дві історичні українські революції: помаранчеву, яка розпочалася 22 листопада 2004 року, та Революцію Гідності, яка почалася 21 листопада 2013 року.

Українці продовжують демонструвати, що готові відстоювати свою свободу не лише у боротьбі із деспотичною владою, але й у війні із безпринципним та крвожерливим загарбником.

Всі бібліотечні працівники не залишились осторонь, почали допомагати в волонтерських пунктах: збирали допомогу для ЗСУ, плели захисні сітки, готували їжу.

Якісний склад книжкових фондів бібліотек громади, що відповідає сучасним вимогам, є основним знаряддям для задоволення інформаційних потреб населення. В 2022 році надійшло 1478 примірника, в т. ч. книг – 1175 примірника, періодичних видань – 303 примірника.

Велику допомогу в інформаційному забезпеченні користувачів відіграє наявний фонд періодичних видань.

На 2022 рік була проведена передплата періодичних видань на суму 14990,40 грн. Це гроші з місцевого бюджету. Бібліотеки системи одержали – 35 назв, 303 екз. періодики.

В умовах воєнного стану бібліотеки **Біляївської селищної громади** намагалися бути ближче до кожного користувача, пропонували різні бібліотечно - інформаційні послуги не тільки місцевим жителям, а й переселенцям, що проживають на території громади.

У 2022 році звернулись до Інтернету 1587 користувачів, проведено 18 занять, навчено 27 осіб. Протягом року в Інтернет-центрі

проводились віртуальні подорожі, презентації, відео-перегляди, віртуальні виставки, демонструвалися відео про

українських письменників. Було підготовлено відео-ролики з нагоди ювілейних дат письменників: «Дзеркало письменницької душі» (до 85-річчя Є. Гуцала), «Славетний байкар» (до 210-річчя Є. Гребінки), «Усенародне визнання, любов і шана тобі, великий байкаре» (до 195-річчя Л. Глібова), «Син Подільської землі, співець її краси і слави» (до 110-річчя М. Стельмаха), «Український поет – гуморист в сатирик» (до 100-річчя П. Глазового).

Бібліотеки **КЗ «Болградська ЦБС» Болградської міської ради** змінили формат заходів, пристосовуючись до нових реалій часу.

В умовах воєнного стану бібліотеки надавали безкоштовні послуги своїм відвідувачам, у тому числі й переселенцям. Так, для ВПО була надана можливість сканувати документи, зробити їх ксерокопію, зарядити гаджети, можливість скористатися комп'ютером, публічним доступом до мережі Інтернет та безкоштовним Wi-Fi. Співробітники пропонують не лише провести вільний час у бібліотечному просторі та ознайомитись з найкращими зразками української, світової та краєзнавчої літератури для дорослих та дітей, а також надають можливість переглянути документальні фільми, українські

мультфільми. І навіть послухати музику на вінілових пластинках.

Виховання у молоді почуття

любові до Батьківщини, відданості справі зміцнення державності, активної громадянської позиції визначені пріоритетами загальнодержавного рівня. Бібліотеки різнобічно висвітлюють актуальні події за допомогою різноманітних форм роботи з користувачами.

Традиційно в бібліотеці проводяться заходи до державних свят та історичних подій: до Дня

Соборності України, Дня вшанування пам'яті Героїв

Крут, Дня Конституції України, Дня Незалежності України, Дня захисників і захисниць України, Дня українського козацтва та ін. Владиченська бібліотека долучилася до тижня тематичних заходів «Буча – точка неповернення. Не забудемо, не пробачимо».

З цієї нагоди у бібліотеці була оформлена книжкова виставка та був показаний для користувачів відео-ролик «Буча: пекло XXI століття».

12 червня в рамках проєкту Болградщини «Буде мир» у Владиченській бібліотеці було оформлено книжкову виставку та показано відео-ролик «За честь, за славу рідної землі».

Щороку в третій четвер травня відзначається Всесвітній день вишиванки. Це свято покликане зберегти споконвічні народні традиції створення та носіння етнічного вишитого українського одягу. З цієї нагоди в Болградській бібліотеці була оформлена книжкова виставка «Україна моя вишивана». На виставці представлені книги, в яких можна знайти інформацію про історію становлення українського народного одягу, різні техніки вишивання та майстрів народної вишивки. Також було проведено флешмоб «Одягни вишиванку».

До цього свята в травні в бібліотеці для дорослих користувачів с. Табаки КЗ «Болградська ЦБС» відбувся історичний екскурс запровадження свята «Всесвітній день вишиванки». Наприкінці заходу присутнім було запропоновано взяти участь в цікавій історичній вікторині.

Бібліотекарка Владиченської сільської бібліотеки-філії продемонструвала відеоролик «Вишиванка - наша національна святиня». До цієї дати в бібліотеці була оформлена книжкова виставка «Національна святиня України - вишиванка».

Біля Болградської центральної бібліотеки відбулась вулична акція «Повертайся живим». Мета цієї акції – підняття бойового й патріотичного духу наших українських військових, моральна підтримка.

У рамках акцій діти писали листи бійцям, власноруч виготовляли невеличкі сувеніри, подарунки, малюнки, обереги. Всі творчі роботи дітей були передані захисникам волонтерами громадської спільноти.

5 листопада Залізничненська бібліотека провела акцію «Напиши листа солдату».

Діти з радістю і трепетом написали листи, в яких зазначили, що сподіваються на мужність та відвагу наших солдатів, які стоять на захисті Батьківщини.

В Болградській ЦБ пройшов фотоконкурс «Мандрую Україною», який дав можливість кожному, не залежно від того, чи ти професійний фотограф, чи просто українець, який захоплюється красою рідної землі, показати, що вона у тебе -

найпрекрасніша!

Юні читачі бібліотек Болградської ТГ долучилися до Всеукраїнського конкурсу плакатів до Всесвітнього Дня Землі «Майбутнє планети у наших руках» та Всеукраїнського конкурсу дитячого малюнка «Українсько – європейська зустріч: ми з України – 2022».

Бібліотеки **Бородінської селищної ради**

вже за два дні від початку повномасштабної війни разом з працівниками закладів культури почали координувати свою діяльність із старостатами і

виконувати роботу, яка на той час була найбільш затребувана та актуальна: готували їжу для ТРО і ВСУ, плели маскувальні сітки, займалися волонтерською діяльністю, сортували одяг,

продукти, засоби гігієни. Готували на дому продукти тривалого зберігання

(тушонки), випічку. Мистецькі гуртки в сільських клубах виготовляли прикраси з бісеру: браслети, перстні, брошки «Дзвіночки Перемоги». Таким чином відбувався збір коштів для ЗСУ. Організовували благодійні ярмарки в с. Миколаївка, смт. Бородіно, с. Весела Долина, с. Височанка.

До Дня українського добровольця у читальному залі бібліотеки для юнацької групи була оформлена виставка «Добровольці – воїни світла».

У зв'язку з подіями, які відбувалися в Бучі, було проведено тиждень тематичних заходів "БУЧА - ТОЧКА НЕПОВЕРНЕННЯ ... НЕ ЗАБУДЕМО, НЕ ПРОБАЧИМО". До цих подій у бібліотеках були оформлені книжкові виставки "Буча - місто

герой України".

Сільські бібліотеки **Василівської ТГ.**

До 90-річчя Одеської області з читачами 10 класу Каракуртського ЗЗСО

було проведено креснавчий час «Одещина

степова корона Причорномор'я».

Робота бібліотек **Городненської ТГ.**

День пам'яті Героїв Небесної Сотні,

День Соборності України.

Патріотична година «Моя країна-Україна».

До роковин трагедій у бібліотеці організована книжкова ілюстрована виставка "Бабин яр: біль нашої пам'яті"

День пам'яті жертв Голодоморів.

До 85-річчя з дня народження українського письменника Володимира Григоровича Рудківського у Городненській сільській бібліотеці діяла книжкова виставка "Щедрий талант Рудківського".

КУ Ізмаїльської міської ради Ізмаїльського району Одеської області «Централізована бібліотечна система для дорослих»

У с. Озерне Ізмаїльського району було організовано табір для переселенців «Прихисток». Бібліотекарка філії № 3 - Узун Марія - півроку працювала на базі для переселенців «Прихисток» волонтером на кухні, також освоїла курс вивчення жестової мови для людей-переселенців з інвалідністю з вадами слуху.

Співробітники філії № 3 і філії № 6 плели маскувальні сітки для ЗСУ в ПК ім.Т.Г. Шевченка.

Бібліотекарі ЦБС для дорослих м. Ізмаїла підтримали ініціативу міського голови - збирали підписи за «закриття неба», а також перераховували кошти для територіальної оборони.

У юнацькій бібліотеці-філії № 6 розпочав діяти і продовжує свою діяльність тренінговий центр по роботі з ВПО. Люди, які тільки вирвалися з гарячих точок чи окупації, мають знайти в собі сили почати нове життя на

новому місці. Переселенці знаходяться в особливо вразливому стані, оскільки вони вимушені були змінити не лише постійне місце проживання, а й звичне коло спілкування та, часом, і сферу діяльності.

Бібліотекарі ознайомлюють переселенців із звичаями та традиціями

краю, знайомлять з видатними людьми Ізмаїльщини та надають всю важливу інформацію для кращого занурення у життя міста. Серед послуг: вільний доступ до мережі Інтернет, безкоштовне навчання основам комп'ютерної грамотності, пошук близьких, адреси

волонтерських центрів гуманітарної допомоги, оренда житла та ін. Кожної середи в тренінговому центрі працює бібліокінозал, де демонструються фільми та мультфільми.

Протягом року ЦБС для дорослих прийняла участь в ряді онлайн-заходів, організованих Одеською обласною бібліотекою для юнацтва. Наприклад, читачі бібліотек Ізмаїльської міської ТГ взяли участь у конкурсі «ПРО-читання».

Активна читачка юнацької бібліотеки-філії № 6 - Білокашкіна Дар'я, учениця 9 класу ЗОШ № 10 м. Ізмаїла, вирішила поділитися своїми враженнями про роман «Овід» Етель Ліліан Войнич. Дар'я отримала диплом II ступеня в

номінації «Краще есе про читання та книжки» і подарунок.

Бібліотеки регіону відгукнулись й на оголошену ОЮБ віртуальну акціо-конкурс фотозон, які переживають зараз справжній бум.

Юнацька бібліотека-філія № 6 представила найкращі світлини фотозон під хештегом у фейсбуці: #маяковка_конкурс_фотозона .

Юнацька бібліотека взяла участь у регіональній фото-акції «My familys books, або Що читає моя сім'я». Учасницею стала родина Сайтарли, яка серед активних читачів юнацької бібліотеки-філії № 6. Фото учасників розмістили у фейсбуці під хештегом:

#myfamily_s_books_або_що_читає_моя_сім_я
З 12 по 19 грудня Український інститут книги проводив Національний тиждень читання. Бібліотека взяла участь у цьому заході.

Під час Національного тижня читання на сайті «Котляревки» протягом тижня публікувалися переліки популярних у бібліотеці книжок під хештегами #ЗачитанеДоДірок і #тижденьчитання.

У 2021 році **Криничненська сільська бібліотека** потрапила до списку з 616

публічних бібліотек України на поповнення фонду українською художньою і науково-популярною літературою для дітей, підлітків та дорослих.

У 2022 році бібліотека отримала книги. Всього надійшло 694 екз., із них 425 екз. дитячої та підліткової літератури. Популяризація читання такої літератури є тепер одним з головних завдань Криничненської бібліотеки. Ефективним засобом привернення уваги більшості користувачів є сторінка «Криничненська сільська бібліотека» у Facebook.

Бібліотечна спільнота **Куюальницької громади** сьогодні – це той життєвий простір, що навчає, об'єднує, згуртовує та надихає. Війна викликала велику хвилю патріотичних заходів, які стали провідним напрямком роботи з

юнацтвом у бібліотеках громади. Під гаслом «Все буде Україна!» в бібліотеках були розгорнуті книжкові виставки, присвячені нашій мужній країні та її героям-

захисникам. Великою увагою користується постійно діюча книжкова виставка «Україна: від подиху століть до сьогодні» в центральній бібліотеці [\(див.\)](#). Не

переривається «струмок» читачів біля книжково-документальної виставки

«На грані вічного болю» художніх та документальних творів про сучасну війну від сучасних українських авторів(див.) .

Широкого розголосу в громаді набула виставка-меморіал «Герої не вмирають – просто йдуть у небо!», розгорнута в центральній бібліотеці в пам'ять про воїнів-земляків, які загинули в перший день війни (див.).

Яскравим заходом року став

бібліотечний нон-стоп «Вишиванка»

до Всесвітнього Дня вишиванки в рамках Всеукраїнського онлайн-марафону "Код нації", який пройшов в усіх бібліотечних філіях громади. 19 травня в усіх бібліотечних закладах громади протягом робочого дня говорили про вишиванку.

«Родзинкою» бібліотечного нон-стопу стала виставка-інсталяція в центральній бібліотеці "Українська книга у вишиванці" (див.).

Молодь громади разом із бібліотекарами охоче приєдналась і до загальноукраїнської компанії подяки захисникам і захисницям України «Приклади долоню до серця!» (див.).

Багато молоді зібрали масові заходи до важливих календарних дат нашої країни. Не можна не згадати

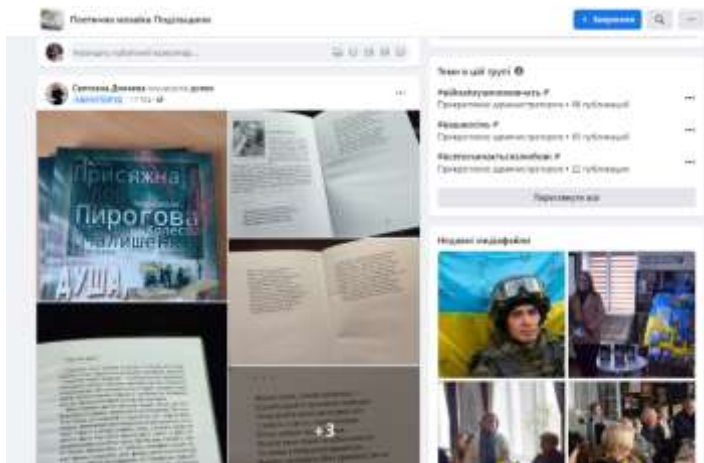
про цікаві заходи, проведені в ряді бібліотек громади до Міжнародного дня молоді. Молодіжна тусовка "Бібліотека об'єднує молодь" (с. Станіславка), конкурсно-розважальна програма "Молодь - майбутнє України!" (селище Борщі (Зірниця)), відеоперегляд "Без молодих майбутнього немає" (станція Борщі)

об'єднали в бібліотеках і молодь, і дітей, і дорослих, а центральна бібліотека познайомила з творчістю п'яти молодих поетес краю на сторінках групи «Поетична мозаїка Подільщини» в Фейсбуці. [\(див.\)](#)

Війна викликала потужну поетичну хвилю серед учасників групи «**Поетична мозаїка Подільщини**», створеною бібліотекою в Фейсбуці в 2020 році як майданчик для спілкування поетів-аматорів краю. Розуміючи, що поезія завжди першою реагує на будь-яке перетворення, бібліотекарі з перших днів війни запропонували учасникам групи долучитися до **онлайн-марафону «Поетична хвиля» під хештегом #війнаімузинемовчать.**

Результатом стали десятки емоційних, хвилюючих, болючих віршів, безліч небайдужих коментарів, в рази збільшилась кількість людей, які підписалися в групу, а також друкована **поетична збірка «Душа, розірвана війною»** як підсумок великого проєкту «Творчість проти війни», в якому взяли участь більше 20 поетів краю.. [\(див.\)](#)

Багатьма новими матеріалами з історії громади та її видатних мешканців поповнилась група «**Краєзнавчий гід**», створена центральною бібліотекою на сторінках Фейсбуку. Краєзнавчі статті протягом року розміщувались під хештегами **#краєзнавчийдайжест** (історія сіл громади), **#обличчягромади** (про видатних земляків), **#долучивсядонебесноголегіонупатріотівукраїни** (про земляків, які загинули, захищаючи країну) [\(див.\)](#)

«Розмови про сільське хазяйство».

Незважаючи на російську агресію та роботу в умовах воєнного стану, краєзнавчий фонд бібліотек громади поповнився новою літературою. Центральною бібліотекою були придбані 25 книг Інни Старовойтенко «Євген Чикаленко: у спогадах, враженнях, оцінках своїх сучасників» та 30 книжок нового видання книги Євгена Чикаленка

2022 рік для публічних бібліотек **Любашівської селищної громади** став

роком унікального досвіду роботи. В перші дні війни бібліотекарям здавалось, що їх місія закінчилась і що працювати в таких умовах неможливо, непотрібно і не актуально. Але так здавалось тільки в перші дні.

Працівники Любашівської ЦБ, і кожен з бібліотекарів сільських філій об'єднавшись, почали плести маскувальні сітки, ліпити вареники,

смажити пиріжки, пекти печиво, булочки,

виготовляти тушонку і, звичайно ж, обслуговувати читачів. Масові заходи перейшли в новий формат. З першого тижня війни були відкрили на базі центральної бібліотеки

волонтерські пункти психологічної та юридичної

підтримки громадян.

З початку повномасштабного вторгнення росії на територію України втілює в життя важливе рішення про те, що всі бібліотекарі Любашівської громади

розпочинають потужну волонтерську роботу в напрямку якісної допомоги нашим захисникам, як знаходяться на передовій. Поступово

волонтерська діяльність набирала масштабних обертів і, за підтримки Любашівського селищного голови Геннадія Павлова, доросла аж до створення офіційної волонтерської організації на базі Любашівської ПБ. Назву обрали одногосно - священну, символічну та знакову, бо саме Архангел Михаїл

являється храмовим покровителем Любашівки, заступником скривджених перед лицем Бога.

За перші тижні роботи новоствореної ВО «Архангела Михаїла» досягли гарних результатів: самостійно почали шити розгрузки, плитоноски, чохли для плит, аптечки, налагодили виробництво випічки, комунікацію з

штаб

волонтерами, які допомагають нам з доставкою посилок в найгарячіші точки. Координаційний по всіх питаннях стосовно ВО «Архангела Михаїла» розташовується в медіацентрі Любашівської публічної бібліотеки. Бібліотекарі, а саме Байрамова Лілія, Овчар Наталія та Мочуляк Тетяна є головними координаторами організації – приймають та обробляють

запити від військовослужбовців ЗСУ, їх рідних та близьких. Створюють та відправляють посилки відповідно до потреб бійців. В медіацентрі є пам'ятний міні-музей, в якому зберігаються речі, які передають в дар військовослужбовцям, а саме є розписаний прапор 35 БМП 1РМП, розписана гільза-ваза, шеврони наших земляків. У травні 2022 року відкрили офіційний рахунок для збору благодійних внесків, що значно полегшило роботу і дало більше шансів для співпраці з іншими організаціями не тільки в Україні, а й за кордоном.

Влітку почали шити форму, індивідуально для кожного бійця, а також плац-палатки.

Налагодили співпрацю з міжнародною організацією Second Front Ukraine Foundation, в якій працює любашівчанин Костянтин Сірій. Неодноразово отримували якісну військову амуніцію у вигляді плит для бронезилетів вищого класу, плитоносок, тактичних окулярів, наколінників, балістичних пластин, а також дороговартісних касок разом з піксельними чохлами.

Щодня
відправляються
посилки в
найгарячіші місця
фронту,
намагаючись
задовольнити

потреби наших хлопців. Дякуючи співпраці з волонтерами, які знаходяться ближче до «гарячих місць», всі ящики з цінним для хлопців наповненням благополучно дістаються до своїх адресатів.

Неоціненний вклад зроблено жителями громади, які, окрім коштів, приносять продукти харчування, засоби особистої гігієни, господарче приладдя, медикаменти, постільну білизну, консервацію тощо.

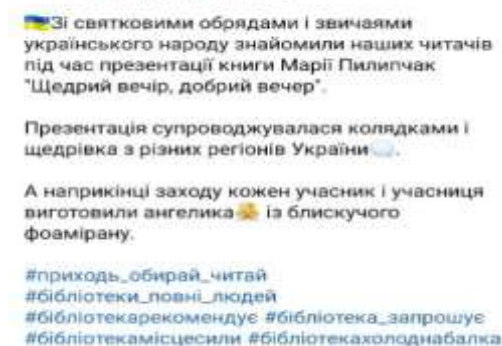
Війна та любов і гордість за Україну спонукали Любашівську публічну бібліотеку на заснування мистецтвознавчої студії «Art-Лекторіум» в рамках якої був створений волонтерський проєкт «Натхненні Україною: дорога до сонця» присвячений митцям, чий життя та творчість були тісно пов'язані з Україною. Під час лекцій слухачі дізналися, що саме в українстві так підносило ці творчі особистості, змушувало неодноразово

повертатись на нашу землю, вбачати в нашій культурі, побуті, природі та світогляді щось дуже особливе, надихатись цим та створювати справжні шедеври. На одній із лекцій познайомилися з митцями Київської, Харківської та Одеської живописних шкіл, які були провідними майстрами пленерного живопису. Микола Пимоненко, Петро Левченко та Іван Похитонов – українські майстри пейзажу, «художники-чарівники», творці лірико-поетичного образу України. Лекцію для відвідувачів читала мистецтвознавець, волонтер, справжня перлинка в рутині воєнного часу у Любашівці – Олена Жулицька.

З початку повномасштабного вторгнення працівники бібліотек **Нерубайської сільської громади** також приймали активну участь у волонтерській діяльності, проводили заходи з адаптації для тимчасово переміщених осіб та їх дітей: майстер-класи та квести, голосні читання, конкурси, фестивалі. Заклади культури

не закривались на простій і працювали в повному режимі впродовж року. Постійно приймали участь у Благодійних ярмарках на підтримку ЗСУ. Малювали малюнки та робили поробки для військовослужбовців на передові позиції. Також на благодійних ярмарках було зібрано кошти та придбано турбо-піч та 6 буржуйок, які передано військовим.

Підтримка іміджу сільської бібліотеки – важливий напрямок роботи. Бібліотеки постійно працюють над висвітленням своєї роботи та

публікаціями патріотично-виховного та інформаційного характеру через сторінку у Facebook, де було опубліковано понад 200 постів.

Нерубайська сільська бібліотека з минулого року запровадила нову форму роботи і надає таку послугу, як обслуговування користувачів за місцем виробничої діяльності або відвідування на дому.

Співпраця публічних бібліотек з закладами освіти та культури дає відмінний результат. Холоднобалківську бібліотеку об'єднує давня дружба зі школою. Для учнів постійно проводяться: перегляди відеороликів, презентації літератури, ігрові та діалогові форми популяризації бібліотеки і книги.

Нерубайська сільська бібліотека тісно співпрацює з КЗ «Нерубайська школа мистецтв» та меморіальним комплекс-музеєм «Партизанська Слава». Так, спільно було проведено квест до Дня Державності України Нерубайською сільською бібліотекою.

Централізована бібліотечна система для дорослих м. Одеси

В Центральній міській бібліотеці ім. І.Франка вже більше шести років діє клуб документального кіно DOCU DAYs UA. Засідання клубу завжди будуються на живій дискусії та містять інтерактивні ігрові елементи. Учасники можуть уявити себе спортсменами, політичними діячами, журналістами і в цих

образах задуматися про шляхи розвитку суспільства. За цей час кінопокази відвідали школярі, студенти коледжів, курсанти, слухачі курсів підвищення кваліфікації неперервної освіти, майбутні моряки та захисники вітчизни і громадського спокою.

Багато заходів в 2022 році, саме напередодні війни, було присвячено найтрагічнішому періоду в історії двадцятого століття – Холокосту. У Центральній міській бібліотеці ім. Івана Франка пройшов захід, присвячений Міжнародному дню пам'яті жертв Холокосту. Перед курсантами морського коледжу ім. Маринеска, студентами Одеського педагогічного університету ім. Ушинського і читачами бібліотеки виступили голова регіональної асоціації євреїв – колишніх в'язнів гетто і нацистських таборів Роман Шварц і мистецтвознавець Одеської філармонії, заслужена артистка України Ганна Розен. Їх спогади про ті жахливі часи і заклик до миру і толерантності справили сильне враження на молодь, не залишивши байдужим жодного з присутніх.

25 січня у бібліотеці №2 імені К. Паустовського відбувся мітинг-реквієм для студентів ПНПУ імені К. Д. Ушинського «Скорботна свічка пам'яті святої», присвячений Міжнародному дню пам'яті жертв Голокосту.

Бібліотека №41 для студентів Одеського торгівельно-економічного коледжу підготувала історичну годину «Наш

біль і пам'ять».

Звичайно, найпопулярнішою темою патріотичних заходів цього року стали зустрічі, присвячені Дню захисників і захисниць України, Дню українського козацтва, Дню Збройних сил України. 27 жовтня у ЦМБ ім. І. Франка, пройшло урочисте відкриття виставки патріотичних плакатів та декоративного мистецтва студентів Одеського художнього коледжу ім. М. Б. Грекова. Виставка присвячена Дню захисників та захисниць України. 6 листопада в Центральній міській бібліотеці імені Івана

Франка

відбувся історичний хронограф «Лицарі приморського степу», присвячений Дню українського козацтва. 29 лютого в рамках бібліотечної програми з патріотичного виховання молоді в Центральній міській бібліотеці імені Івана Франка пройшов захід, присвячений боротьбі українців за свободу під час Революції Гідності «Зима у вогні».

До Дня Збройних Сил України ЦМБ ім. Франка підготувала для своїх партнерів – курсантів Одеського морехідного коледжу ім. О.І. Маринеско святковий концерт.

До 30-ї річниці заснування державного гімну України бібліотека №2 ім. К. Паустовського запросила студентів Педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського на музично-історичну годину «Ще не вмерла України...».

9 листопада — День української писемності та мови. Традиційно цього дня в Українській вітальні абонементу Центральної міської бібліотеки ім. Франка збираються гості, щоб відзначити свято. Цього року на літературно-музичний вечір “Це мова славних предків, а значить, і моя” були запрошені студенти фахового коледжу промислової автоматики та інформаційних технологій.

8 вересня читальна зала Центральної міської бібліотеки імені Івана Франка

перетворилася на театральну сцену. Молодіжний театр під керівництвом режисерки Галини Джикаєвої влаштував Читки п'єси «Лавра» українського драматурга Максима Курочкина.

Вже давно бібліотека перестала бути тільки храмом книги. Сучасна бібліотека – це виставковий центр, лекційна, концертна, творча зала і театральний майданчик. В ЦМБ ім. І. Франка молодий колектив студентів факультету кінорежисури Міжнародного Гуманітарного Університету зіграв виставу, присвячену театру дель арте (італійському театру масок).

Вже третій рік поспіль в бібліотеці №32 працює Японський клуб «Юкко», засідання якого проходять раз на квартал під гаслом «Японія – любов на все життя». Його незмінний керівник Анатолій Гольша прищеплює одеситам любов до Японії, ділиться своєю love story до цієї дивовижної країни.

У 2022 році в бібліотеці №12 почали працювати безкоштовні курси англійської мови для юнацтва. Курси англійської мови «На допомогу школі» (Elementary Level) веде завідувачка філією Оксана Москаленко.

В бібліотеці №2 імені Костянтина Паустовського студенти Педагогічного університету ім. К. Ушинського взяли участь у літературному телемості «Україна – Туреччина», організованого з автором книги «В пошуках Мартіна Ідена» Марією Манько, яка зараз мешкає у Туреччині.

До Всесвітнього дня перекладача, який відзначається 30 вересня, в бібліотеці №7 ім. І. П. Гайдаєнко бібліотекарка Інна Федосєєва презентувала виставку «Переклад як мистецтво». Мета заходу — розкриття скарбів фонду бібліотеки та популяризація читання українською.

10 вересня у ЦМБ ім. І.Франка розпочав роботу розмовний клуб з марафону «Єдині». Це 28 днів підтримки у переході на українську мову.

Бібліотекарка Інна Федосєєва філії №7 ім. І. П. Гайдаєнко презентувала виставку «Письменники світу, які підтримали Україну». Вона була присвячена 75-річному ювілею культового американського письменника-фантаста, сценариста, визначного культурного діяча та засновника добродійного фонду «Heaven Foundation» Стівена Едвіна Кінга, який відзначався 21 вересня.

В 2019 році в ЦБС для дорослих розпочала працювати програма «Бібліотека

– інформаційний центр культурного туризму» (інформаційна підтримка туризму в Одесі, сприяння позитивному іміджу міста і бібліотеки зокрема). В рамках цієї програми у другому семестрі 2019 року Центральна

міська бібліотека ім. Франка запропонувала «Прогулянки з бібліотекарами», що розраховані на юнацьку аудиторію. Було проведено сім прогулянок, на яких курсанти одеських вишів познайомилися з історією міста Одеси, у 2020 році цю програму було продовжено, але віртуально. Курсанти знайомилися з минулим Одеси, з історією та традиціями нашого регіону. В 2021 році курсанти з історією Одеси познайомилися на заходах «Градоначальники, губернатори, меценати».

В 2022 році було продовжено програму «Прогулянки з бібліотекарами». Методисти Ірина Серебреннікова і Наталя Бутт знайомили студентську молодь з історією Одеси. 16 жовтня продовжено осінній цикл програми. Цього разу бібліотекарки знайомили юнаків з першими поселенцями нашого міста – козаками селищ Нерубайське і Усатове,

точніше, з козацькими кладовищами, перші поховання яких датуються 1790 роком.

Для вихованців благодійної організації «Сто відсотків життя» в Центральній міській бібліотеці ім. Франка пройшла історична година «Одеса — це звучить гордо».

Поповнення бібліотек новими читачами постійно відбувається завдяки активній роботі бібліотечного сайту, зональних блогів і контентів у соціальних мережах (**Facebook, Instagram, Tik Tok i You Tube**), в яких всі філії системи мають бібліотечні сторінки.

Організація бібліотечної діяльності на основі використання новітніх інформаційних технологій стала вже чутливим модератором у спілкуванні між авторами та читачами, налагоджуючи комунікації та задовольняючи читацький попит, знайомлячи з літературними новинками та тенденціями.

Окнянська публічна бібліотека брала участь в обласних конкурсах, таких як: «Народні традиції Одещини – спадщина тисячоліть», «Всеукраїнська естафета єднання рушника єдності», промоакція #Голосні читання єднає рідна мова, «Майбутнє планети у наших руках», «Конституція для всіх: і великих, і малих». Було організовано флешмоб «Чарівна краса вишиванки».

Активні учасники Всеукраїнського конкурсу плакатів до Дня Землі "Майбутнє планети у наших руках" - читачі бібліотеки - були нагороджені дипломами.

Під час російської навали, працівники бібліотеки не zostались осторонь, а працювали на перемогу: займались волонтерством, плели маскувальні сітки та чергували у «Пунктах незламності».

Публічні бібліотеки **Тарутинської селищної громади** у 2022 році брали участь у Всеукраїнських та Міжнародних конкурсах: «Лідер читання», «Творчі канікули», конкурс дитячої листівки «Дітям світу – сонце й мир!».

У червні відбувся семінар для бібліотечних працівників громади на тему «Бібліотека, книга, читання – запорука покращення емоційного стану під час війни».

Про волонтерську роботу бібліотек Тарутинської громади і роботу з тимчасово переміщеними особами

Війна Росії проти нашої держави перекреслила всі плани. Але наш народ сильний і ніколи не здається. Вся країна піднялася на боротьбу з окупантами. Хто як може, так і допомагає.

Всі бібліотеки громади з початку воєнного вторгнення РФ беруть участь в волонтерській діяльності: збирають продуктові набори, розносять їх по домівках, печуть смаколики та готують для наших воїнів.

В населених пунктах Красне, Підгірне, Малоярославець Перший бібліотекар і працівники будинків культури разом із старостами сіл відкривали пункти обігріву для виїжджаючих до Молдови.

27 бібліотекарі громади взяли благодійному ярмарку. Була оформлена фотозона «Я люблю Україну». Всі працівники приготували домашні

смаколики, які продавали. Зароблені гроші були відправлені для ЗСУ.

Протягом липня – серпня в Тарутинській селищній бібліотеці відбувались перегляди мультфільмів та фільмів для місцевих дітей та дітей-переселенців. Вони переглянули: «Гаррі Поттер і філософський камінь», «Мію, мій Мію», «Чарлі і шоколадна фабрика», «Поліанна», «Мій друг містер Персіваль», «Мадагаскар», «Велика мандрівка», «Король сафарі».

Починаючи з 24-го лютого бібліотечна спільнота **КЗ “ПБ Татарбунарської міської ради”** не залишилась осторонь волонтерського руху. Працівники долучилися до плетіння маскувальних сіток та килимків для наших воїнів.

Татарбунарська центральна бібліотека стала справжнім Пунктом Незламності

для
містян.
Щодня
в
період

масових відключень світла всі бажаючі мали змогу прийти до бібліотеки навчатися, працювати, зарядити свої гаджети, скористатися всіма послугами бібліотеки. Кожне приміщення бібліотеки було зайняте жителями міста, які, саме в цей час, побачили, що бібліотека має сучасне комп'ютерне обладнання, багато нових україномовних книг, тепле та світле приміщення і може задовольнити потреби різних користувачів.

Татарбунарська ЦБ також брала участь в Національному тижні читання, протягом якого було випущено 18 публікацій різного формату (відео, фото, рекомендації читачів та ін.) А ще - бібліотекарі продовжували рекламувати книги від УІК ([#дякуємоУІК](#)).

В Центральній бібліотеці продовжує працювати центр надання правової інформації, в якому протягом року проходять тренінги за участю юристів від Центру первинної юридичної допомоги на такі теми, як: «Захист прав людини постраждалих від війни в Україні», «Будь терпимим до ближнього свого» та ін. Також, в соціальних мережах висвітлювалась інформація правового характеру.

В рамках Школи інформаційного простору для юнацтва протягом 2022 року

діяв онлайн-проект

[#обери професію сам](#)

У ФБ на сторінці Центральної бібліотеки міста Татарбунари було викладено ряд матеріалів різного формату (відео, інформаційні матеріали, посилання на сайти, дослідження з профорієнтації та ін.) Інформація для старшокласників та їхніх батьків:

про ЗНО, ВУЗи України та Європи, професії сучасні та майбутні та ін. Також були викладені рекламно-інформаційні матеріали про навчальні сайти, на яких всі бажаючі можуть пройти безліч безкоштовних спецкурсів різного напрямку.

Дякуємо колегам, що гідно прийняли виклики реалій воєнного часу.
Разом йдемо до Перемоги!